

[Statsministeren.]

mende generation i Grønland med hensyn- tagen til Grønlands erhvervslivs særegen- hed, skal vi fra dansk side være med til at få omsat i praksis. Hvis det er det, der forstås med udtrykket at skabe en syntese mellem grøn- landsk og dansk kultur, er vi helt enige, men jeg må vende mig mod den yderst upraktiske tro, at vi hernede kan sidde og filosofere eller diskutere os frem til dette højskoleudtryk om syntesen mellem dansk og grønlandsk kultur. De forslag, der ligger på rigsdagens bord, den Grønlandskommissionsbetænkning, der ligger foran os, er syntesen af arbejdet mellem danskere og grønlændere, bearbejdet så godt og så grundigt — det tør jeg sige — som nogen udvalgs- eller kommissionsbe- tænkning nogensinde er blevet det.

Når mindretallet giver udtryk for den op- fattelse, at man ikke tror, det vil gøre grøn- lænderne lykkeligere, hvis man flytter dem fra de mange boplads er ind til de store kolonier, er det vel naturligt at fremhæve, at ingen har tænkt på tvangsmæssigt at flytte den grønlandske befolkning. Har man en sådan opfattelse, beror den på en misforstå- else. Den grønlandske befolkning viser selv en udpræget tendens til at flytte til de større kolonisteder, og det hænger ganske enkelt sammen med, at det erhvervsgrundlag, som tvang til den spredte bebyggelse, er væk. Der er ikke tilstrækkeligt med sæler mere til at danne grundlag for den grønlandske be- folknings eksistens. Grønlænderne er i over- ensstemmelse med ændringen i deres er- hvervsgrundlag ved at blive et fiskerfolk, og fiskeri drives og udvikles nu engang bedst i fællesskab på større steder, ganske som vi ser det herhjemme, hvor den danske fisker- befolkning, der tidligere har boet spredt langs vore kyster, har koncentreret aktivi- teten ved de store fiskerihavne. Om det gør dem lykkeligere, skal jeg afholde mig fra at fabulere over, men det er nu engang livets hårde kendsgerning, og det er en kendsger- ning også i Grønland. Det er forkert at frem- stille denne udvikling, som om vi vil forandre et jæger- og fangerfolk, der har levet et frit og selvstændigt liv, til kivfakker i koloni- erne. Efter at mulighederne for den jagt og fangst, der gav den grønlandske befolkning mulighed for at føre et frit og selvstændigt liv som jægere og fangere, nu er bortfaldet, vil vi efter deres egen anmodning og de ret- ningslinier, de selv har anvist, hjælpe dem med at skabe mulighed for en fri og selv- stændig eksistens som fiskere og fåreavlere, eller hvilke andre erhverv der nu måtte være mulighed for i Grønland.

Jeg har tilladt mig at gøre disse bemærk-

ninger overfor mindretallet lidt udførlige, for jeg er ked af en del af de bemærkninger, der findes i mindretallets betænkning. Jeg kan ikke forstå, at det er efter særlig moden overvejelse, man har givet det billede af tingene, som kommer til udtryk. Billedet er fortegnet på en række områder. Det, der sker, er påbegyndelsen af et nyt afsnit i det dansk-grønlandske forhold og et helt nyt afsnit i det grønlandske folks historie. Fra Hans Egedes dage og frem til i dag har det danske folk og det danske rige i sin Grøn- landspolitik kun haft eet eneste formål, ikke at drive kolonipolitik i den betydning, dette ord har, når stormagter anvender det; Dan- mark har i forholdet til Grønland kun haft eet ønske og eet formål, at hjælpe dette folk til at leve sit eget liv. Nu forlader vi monopol- og reservatsynspunktet. At det hos os kalder på, jeg havde nær sagt senti- mentale følelser overfor det Grønland, der nu går ned, stiller jeg mig fuldstændig forstående overfor. Ingen af os kan lukke øjnene for, at med den industrialisering, der nu begyn- der i Grønland, med åbningen af Grønland, forsvinder meget af det gamle romantiserede billede, vi havde af Grønland, alt det med grønlænderpiger i nationaldragter og kone- både og kajaker og det lykkelige familieliv på den lille boplads i grønlænderhytten. Men det var et romantiseret billede. Sand- heden om Grønland i dag er den, at der er stadigvæk kajaker og familieliv, men der er en usigelig fattigdom i dagens Grønland, der er på boplads efter boplads stigende fattigdom, fordi de naturlige erhvervsmulig- heder, der tidligere var tilstede, er borte.

Det er det problem, Danmark står overfor, og den virkelige motivering og drivkraften — i alle tilfælde for mig, da jeg havde set det i 1948 under mit besøg deroppe og ved samtaler med grønlændere havde sat mig ind i det —, det virkelige motiv til at tage det skridt, vi tager nu, ja, det er nødvendig- heden af at gøre det. Vi kan ikke tilrette- lægge en Grønlandspolitik ud fra andet end hensyntagen til de erhvervs muligheder, der nu findes. Det er det, der sker, og det sker i det allernærmeste samvirke mellem det grønlandske og det danske folk. Vis mig noget land, der har en besiddelse eller en koloni, eller hvilket udtryk man nu vil bruge, der kunne vise sig mere demokratisk overfor denne, end vi har vist os i dette tilfælde. Ved indgående samtaler og nøje samarbejde med det grønlandske folks re- præsentation har vi tilrettelagt den linie, der er tale om her.

Jeg kan altså ikke svinge mig op til at tale om, at der forestår det grønlandske